

Föreläggande av vite i ett förvaltningstvångsärende som avses i 182 § i markanvändnings- och bygglagen (132/1999)

Tillstånds- och tillsynsnämnden 04.03.2025 § 18
454/10.03.00.10/2025

Beredning och tilläggsuppgifter:
Byggnadsinspektör Jani Parkkisenniemi,
jani.parkkisenniemi@borga.fi

Sammanfattning

Byggnadstillsynen har med stöd av det beviljade bygglovet uppmanat ägaren till fastighet 638-12-902-2 att inom utsatt tid lämna in en tidsplan för fullgörandet av byggnadsskyldighet (inrättande av skyddsrum). Diskussionerna mellan byggnadstillsynen och Borgå stads lokaltjänster samt bemötandet av uppmaningen ger vid handen att det inte finns någon avsikt att inrätta ett skyddsrum.

Specificering av fastigheten:
638-12-902-2

Ägare/innehavare:
Borgå stad
PB 23
06101 Borgå

Borgå lokaltjänster
[REDACTED] Lokalitetsdirektör

Borgå lokaltjänster
[REDACTED], Byggchef

Beskrivning av ärendet

Borgå stad har ansökt om bygglov för en ny skolbyggnad på fastigheten 638-12-902-2. Bygglov 638-2022-218 (bilaga 1) har beviljats 26.4.2022. I samband med beviljandet har det också uppstått en skyldighet att inrätta ett skyddsrum. I samband med ansökan om bygglov har det ansökts om uppskov med skyldigheten att inrätta ett skyddsrum. Byggnads- och miljönämnden har beviljat uppskov fram till 18.9.2023 för inrättandet av skyddsrum. Skyddsrummet inrättades inte inom utsatt tid.

Borgå stads byggnadstillsyn har skickat en uppmaning 23.10.2023 (bilaga 2) att uppfylla byggnadsskyldigheten och lämna in en utredning om tidsplanen för inrättandet av skyddsrummet.

Borgå stads lokaltjänster har inkommit med ett bemötande av uppmaningen 23.10.2023 (bilaga 3). Bemötandets motiveringar lyder:

””Borgå stads lokaltjänster anser att skyldigheten att inrätta skyddsrum har tolkats felaktigt och att det inte finns något behov att bygga ett nytt skyddsrum.

I 11 kap. 71 § 3 mom. i räddningslagen konstateras att ”när skyldigheten att inrätta skyddsrum för en nybyggnad bestäms, beaktas inte byggnader som redan finns på samma tomt eller byggnadsplats och som har ett skyddsrum eller byggnader från vilkas partiella slutsyn det har förflutit mer än fem år innan ansökan om bygglov anhängiggörs.”

Med hänvisning till det ovan nämnda ansöker vi om befrielse från skyldigheten att inrätta ett skyddsrum.”

Borgå stads byggnadstillsyn har gett ett bemötande (bilaga 4) till Borgå stads lokaltjänster 3.11.2023. I motiveringen till att uppmaningen förblir i kraft står det i korthet citerat som följer:

””Vid fastställandet av byggnadsskyldigheten har man beaktat byggnaden på samma tomt.

Punkt i räddningslagen: ”eller byggnader från vilkas partiella slutsyn det har förflutit mer än fem år innan ansökan om bygglov anhängiggörs”. På samma fastighet finns en byggnad för allmänbildande läroanstalter (PRT103574718X), vars partiella slutsyn har gjorts 18.9.2017. Bygglov 638-2022-218 har beviljats 26.4.2022. Det har gått mindre än fem år sedan den partiella slutsynen. Därmed ska den befintliga byggnaden beaktas, vilket betyder att kapaciteten i det befintliga skyddsrummet är underdimensionerad.”

I ärendet har hållits ett Teams-möte 17.11.2023 (promemorian finns som bilaga 5), där Borgå stads jurist [REDACTED], Borgå lokaltjänsters lokalitetsdirektör [REDACTED] och byggchef [REDACTED] samt Borgå stads byggnadstillsynschef [REDACTED] och byggnadsinspektör [REDACTED] har deltagit. På mötet framfördes enligt byggnadstillsynens uppfattning inga nya omständigheter utifrån vilka byggnadsskyldigheten borde hävas.

Byggnadstillsynen inledde beredningen av ärendet för behandling i tillstånds- och tillsynsnämnden för fastställande av förvaltningstvångsmedel. Tf stadsdirektören använde sig i ärendet av sin arbetsledningsrätt och ett nytt möte hölls 27.5.2024 i Nimbushuset (promemoria som bilaga 6), där de personer som anges i mötespromemorian var närvarande. Efter mötet var alla eniga om att skyddsrummet ska byggas och på mötet kom man överens om att den som går in för projektet (Borgå stads lokaltjänster) så snart som möjligt ska börja utreda möjligheterna att genomföra projektet och att ansökan om bygglov för en genomförbar skyddsrumbyggnad ska ha lämnats in före utgången av år 2024.

Vid utgången av år 2024 hade ingen ansökan om bygglov lämnats in.

Motivering till de förvaltningstvångsmedel som ska föreläggas

I 71 § 2 mom. i räddningslagen 2011/379 föreskrivs:

”Skyddsrum ska inrättas för en byggnad eller byggnadsgrupp på samma tomt eller byggnadsplats, om våningsytan är minst 1 200 kvadratmeter och människor bor, arbetar eller annars uppehåller sig stadigvarande i byggnaden eller byggnadsgruppen. För en industri-, produktions- eller samlingsbyggnad eller lagerlokal ska med avvikelse från det som föreskrivs ovan i detta moment inrättas skyddsrum, om byggnadens eller byggnadsgruppens våningsyta är minst 1 500 kvadratmeter. Skyddsrum behöver dock inte inrättas om det på tomten eller byggnadsplatsen eller i ett gemensamt skyddsrum sedan tidigare finns det antal med kraven överensstämmande skyddsplatser som anges i denna lag och de förordningar som utfärdas med stöd av den.”

I promemorian (bilaga 5) finns på sidan 1 antecknad lokaltjänsternas synpunkt, som är att byggnaden är en samlingsbyggnad och att våningsytan är mindre än 1 500 m². Byggnadens våningsyta är enligt det beviljade bygglov 638-2022-218 (bilaga 1) 1 334 m².

På byggnaden tillämpas inte minimigränsen på 1 500 m² våningsyta, utan på byggnaden tillämpas minimigränsen på 1 200 m² våningsyta på grund av att byggnaden inte är en industri-, produktions- eller samlingsbyggnad eller lagerlokal, utan klassificeras som en byggnad för allmänbildande läroanstalter och därför att det i byggnaden utförs stadigvarande arbete. I regeringens proposition till riksdagen (RP 257/2010) om 71 § i räddningslagen sägs följande om skyldigheten att inrätta skyddsrum:

”Skyldigheten att inrätta skyddsrum bestäms enligt byggnadens huvudsakliga användningsändamål. Vid bestämningen används statistikcentralens och byggnadstillsynsmyndigheternas byggnadsklassificering.”

Enligt klassificeringen i statistikcentralens Byggnadsklassificering 2018 hör byggnaden till klass 08, det vill säga undervisningsbyggnader, och till underklass 082, med andra ord byggnader för allmänbildande läroanstalter. Byggnader för samlingslokaler hör till klass 07. I fråga om klassificeringen av byggnader använder byggnadstillsynen den finländska statistikcentralens byggnadsklassificering.

I regeringens proposition till riksdagen (RP 257/2010) anges angående 71 § i räddningslagen följande om vad som avses med stadigvarande arbete:

”Med stadigvarande arbete avses i bestämmelsen minst en person som vardagar arbetar 8 timmar under hela året eller minst två personer som vardagar arbetar 8 timmar i minst 6 månader.” I byggnaden i fråga uppfylls villkoret.

Borgå stads byggnadstillsyn har också motiverat och granskat ärendet med hänsyn till 71 § 3 mom. i räddningslagen (379/2011):

”När skyldigheten att inrätta skyddsrum för en nybyggnad bestäms, beaktas inte byggnader som redan finns på samma tomt eller byggnadsplats och som har ett skyddsrum eller byggnader från vilkas partiella slutsyn det har förflutit mer än fem år innan ansökan om bygglov anhängiggörs.”

Bygglovsbeslut 638-2022-218 (bilaga 1) har beviljats 26.4.2022. I den andra byggnaden (PRT 103574718X) på fastigheten har man byggt ett skyddsrum. En partiell slutsyn av byggnaden har gjorts 18.9.2017. Ansökan om bygglov för den byggnad som ärendet gäller har lämnats in 24.3.2022. Det har gått 4 år 6 månader 6 dagar sedan den partiella slutsynen av den tidigare byggnaden på fastigheten gjordes.

Räddningsverket i Östra Nyland har i sitt utlåtande (bilaga 7) i samband med beviljandet av bygglov 638-2022-218 ansett att den andra undervisningsbyggnaden (Kantelehuset) på fastigheten i fråga ska beaktas när skyddsrumsskyldigheten och storleken fastställs. Skyddsrummet i Kantelehuset har en 33 procents underdimensionering, vilket innebär att alla som arbetar och studerar i Kantelehuset inte har en skyddad plats till exempel i samband vid flyglarm. I utlåtandet har det skjutits över på byggnadstillsynsmyndighetens ansvar att ta ställning till huruvida det redan färdigt underdimensionerade skyddsrummet i Kantelehuset kan användas som skyddsrum för den nya skolbyggnad som nu håller på att uppföras.

I räddningsverkets utlåtande har det inte sagts att skyldigheten att bygga skyddsrum bestäms enligt 71 § 3 mom. i räddningslagen (379/2011), utan i utlåtandet har byggnadstillsynen uppmärksammat på att skyddsrummet i Kantelehuset är underdimensionerat och att detta borde beaktas också vid dimensioneringen av skyddsrummet i den nya skolbyggnaden.

Skyldigheten att bygga skyddsrum grundar sig inte enbart på att den tidigare färdigställda skolbyggnaden delvis har tagits i bruk och på att ansökan om bygglov för en ny skolbyggnad har lämnats in före tidsgränsen på fem år, utan redan byggnadens storlek och användningsändamål liksom det faktum att ett tillräckligt antal skyddsrumspplatser inte finns på fastigheten eller i närheten av fastigheten leder till en skyldighet att inrätta ett skyddsrum.

Enligt 75 § 1 mom. i räddningslagen (379/2011) får den myndighet som beviljar bygglov efter att ha hört räddningsmyndigheten i enskilda fall bevilja befrielse från den lagstadgade skyldigheten att inrätta skyddsrum, om inrättandet av ett skyddsrum medför betydligt högre byggnadskostnader än normalt i förhållande till byggnadskostnaderna för den aktuella byggnaden eller om det stöter på stora tekniska svårigheter att inrätta skyddsrummet.

Befrielse från skyldigheten att bygga skyddsrum borde ha sökts i samband med ansökan om bygglov. Den som har gått in för projektet har inte ansökt om befrielse, utan har ansökt om uppskov med

skyldigheten att inrätta skyddsrum i enlighet med 71 § i räddningslagen (379/2011). Tillstånds- och tillsynsnämnden i Borgå har beviljat tilläggstid för inrättandet av ett skyddsrum fram till 18.9.2023.

Enligt 75 § 3 mom. i räddningslagen (379/2011) får den myndighet som beviljar bygglov efter att ha hört räddningsmyndigheten bevilja befrielse från skyldigheten att inrätta skyddsrum på ett visst område, om det enligt räddningsmyndighetens bedömning finns tillräckligt med skyddsplatser på området sedan tidigare eller om befolkningsskyddet har tryggats på något annat sätt. Fastigheten i fråga har endast ett skyddsrum, som i sig redan är underdimensionerat.

Enligt 105 § i räddningslagen (379/2011) kan den myndighet som beviljar bygglov bestämma att det som har gjorts i strid med denna lag eller försumrats ska rättas till inom en viss tid, och ett sådant föreläggande kan meddelas den som åsidosätter skyldigheten enligt 71 § att inrätta skyddsrum.

Det beviljade bygglovet 638-2022-218 innefattar en skyldighet att inrätta ett skyddsrum. Om man hade velat söka ändring i denna byggnadsskyldighet, borde det ha gjorts inom besvärstiden för bygglovet. Sista inlämningsdag för anförande av besvär var 1.6.2022.

Hörande av part

Ett hörandebrev (bilaga 8) har skickats till Borgå stads lokaltjänster 27.3.2024. Hörandebrevet har inte besvarats inom utsatt tid.

Bestämmelser som inverkar på beslutet om föreläggande

Enligt 125 § i markanvändnings- och bygglagen (132/1999) krävs bygglov för uppförandet av en byggnad.

Bygglov behövs också för sådana reparationer och ändringar som kan jämföras med uppförandet av en byggnad samt för utvidgning av en byggnad eller utökning av det utrymme som räknas till byggnadens våningsyta.

Andra reparationer och ändringar i en byggnad än sådana som nämns ovan kräver bygglov, om arbetet uppenbart kan inverka på säkerheten för dem som använder byggnaden eller på deras hälsomässiga förhållanden.

Bygglov behövs också för sådan reparation eller ändring av klimatskalet eller byggnadens installationssystem som kan ha stor inverkan på byggnadens energiprestanda. Bygglov behövs dock inte i fråga om en byggnad vars energiprestanda inte behöver förbättras på det sätt som föreskrivs i 117 g § 2 mom. ([21.12.2012/958](#))

En väsentlig ändring av ändamålet med byggnaden eller en del av den kräver bygglov. När tillståndsplikten prövas ska det beaktas vilken inverkan ändringen av det avsedda ändamålet har på genomförandet av planen och annan markanvändning samt på de egenskaper som krävs av byggnaden. En sådan ändring av ändamålet som förutsätter tillstånd är bland annat att en fritidsbostad börjar användas för permanent boende. Uppförandet av en stor detaljhandelsenhet ska anses ha ovan avsedd inverkan på markanvändningen, om inte området i detaljplanen särskilt har anvisats för detta ändamål.

För en byggnad som uppförs på platsen för viss tid kan tiden utsättas i bygglovet.

Det föreskrivs i 182 § i markanvändnings- och bygglagen (132/1999) att vidtar någon åtgärder som strider mot bestämmelser som ingår i denna lag eller som utfärdats med stöd av den eller försummar en skyldighet som baserar sig på dem, kan kommunens byggnadstillsynsmyndighet samt vederbörande ministerium i egenskap av marknadstillsynsmyndighet genom sitt beslut ålägga den som tredskas att inom utsatt tid rätta till vad som gjorts eller försummats.

Ett förbud eller förordnande som myndigheten utfärdat kan förenas med vite eller hot om att den åtgärd som inte vidtagits utförs på den försumliges bekostnad.

I ett ärende som gäller vite och hot om tvångsutförande tillämpas i övrigt viteslagen (1113/1990).

Enligt 186 § i markanvändnings- och bygglagen (132/1999) ska kommunens byggnadstillsynsmyndighet efter att ha konstaterat en gärning eller försummelse som förutsätter att byggnadsarbetet avbryts eller att vite eller hot om tvångsutförande används anmäla saken till polisen för förundersökning.

Anmälan behöver inte göras, om gärningen eller försummelsen med beaktande av omständigheterna ska betraktas som ringa och det allmänna intresset inte kan anses kräva att åtal väcks.

Det föreskrivs i 147 § i markanvändnings- och bygglagen (751/2023) att om någon vidtar åtgärder i strid med denna lag eller med bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den eller försummar en skyldighet som baserar sig på dem, får kommunens byggnadstillsynsmyndighet i ärenden enligt 6, 8, 10, 12 och 13 kap. ålägga den som tredskas att inom en utsatt tid rätta till det som gjorts eller försummats.

Ett förbud eller förordnande som myndigheten utfärdat kan förenas med vite eller hot om att den åtgärd som inte vidtagits utförs på den försumliges bekostnad.

Bestämmelser om vite och hot om tvångsutförande finns i viteslagen ([1113/1990](#)).

Enligt 152 § i bygglagen (751/2023) ska den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet

1) påbörjar byggande som kräver tillstånd eller vidtar någon annan åtgärd utan tillstånd enligt 42, 53 eller 55 §,

2) underlåter att se till att en specialbeskrivning enligt 69 § eller bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den lämnas till byggnadstillsynsmyndigheten,

3) underlåter att iakttä en tillståndsbestämmelse enligt 76 §,

4) genomför ett byggprojekt som förutsätter en ansvarig arbetsledare eller en arbetsledare för ett specialområde utan att projektet har en ansvarig arbetsledare enligt 96 § eller en arbetsledare för ett specialområde enligt 97 §,

5) påbörjar byggnadsarbete enligt 108 § före anmälan om påbörjande av byggnadsarbete eller utan anmälan vidtar andra än i 109 § avsedda åtgärder som är tillåtna innan byggnadsarbetet påbörjas,

6) försummar skyldigheten enligt 122 § att ansöka om förrättande av slutsyn,

7) försummar skyldigheten enligt 139 § eller bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den att se till att det utarbetas bruks- och underhållsanvisningar för en byggnad,

8) försummar skyldigheten enligt 140 § att hålla en byggnad i skick,

9) försummar skyldigheten enligt 142 § att vårda miljön,

10) i strid med 143 § ordnar lagring utomhus på ett sätt som stör eller förorsakar störningar,

11) försummar sin skyldighet enligt 145 § att försätta byggplatsen och dess omgivning i ett sådant skick att den inte äventyrar hälsan eller säkerheten eller förfular omgivningen

om inte gärningen utgör miljöförstöring, grov miljöförstöring, miljöförseelse eller miljöbrott av oaktsamhet enligt [48 kap. 1–4 § i strafflagen](#) eller byggnadsskyddsbrott enligt 6 § i det kapitlet, för *byggnadsförseelse* dömas till böter.

Enligt 153 § i bygglagen (751/2023) ska kommunens byggnadstillsynsmyndighet anmäla gärningar och försummelse som avses i 151 och 152 § till polisen för förundersökning. Anmälan behöver dock inte göras, om gärningen eller försummelsen med beaktande av omständigheterna ska betraktas som ringa och allmänt intresse inte kan anses kräva att åtal väcks.

Kommunens byggnadstillsynsmyndighet är målsägande i brottmål, om allmänt intresse har kränkts.

Enligt 4 § i viteslagen (1113/1990) får en myndighet förelägga vite, hot om tvångsutförande eller hot om avbrytande när så stadgas i lag.

Enligt 6 § i viteslagen (1113/1990) föreläggs vite genom att parten åläggs att uppfylla huvudförpliktelsen vid vite. För varje huvudförpliktelse ska ett särskilt vite föreläggas. Vitet föreläggs till ett visst belopp eller så att dess storlek bestäms på basis av tid (*löpande vite*). Av vitesföreläggandet ska tydligt framgå vad parten har förpliktats till och den tidpunkt när, före vilken eller från vilken huvudförpliktelsen ska uppfyllas. Längden av en tidsfrist ska bestämmas med beaktande av huvudförpliktelsens art och omfattning, den förpliktades möjligheter att uppfylla förpliktelsen och övriga omständigheter som inverkar på saken.

Enligt 7 § i viteslagen (1113/1990) får vite riktas endast mot en part som har rättslig och faktisk möjlighet att uppfylla huvudförpliktelsen. Om parterna är flera, ska ett särskilt vite föreläggas var och en av dem.

Enligt 8 § i viteslagen (1113/1990) ska vitesbeloppet bestämmas med beaktande av huvudförpliktelsens art och omfattning, den förpliktades betalningsförmåga och övriga omständigheter som inverkar på saken.

Enligt 10 § i viteslagen (1113/1990) får den myndighet som har förelagt ett vite döma ut det, om en part utan giltig orsak har underlåtit att uppfylla förpliktelsen. För att vitet ska kunna dömas ut krävs att beslutet om vitesföreläggande har vunnit laga kraft, om inte beslutet enligt vad som stadgas eller bestäms ska iakttas trots att ändring har sökts. Av tilläggsbelopp får på en gång dömas ut en summa som uppgår till högst tre gånger grundbeloppet. Den överskjutande delen av tilläggsbeloppen bortfaller för de vitesperioder som har börjat innan vitet döms ut.

Enligt 19 § i viteslagen (1113/1990) ska den myndighet som har förelagt ett vite eller hot som gäller en huvudförpliktelse i fråga om fastighet sända uppgift om förpliktelsen samt om vitet eller hotet till Lantmäteriverket för införande i registret över inteckningar. Den förstnämnda myndigheten eller, om den så bestämmer, tillsynsmyndigheten ska till Lantmäteriverket sända motsvarande uppgift om senare beslut i ärendet och om när huvudförpliktelsen har uppfyllts. ([13.12.2013/923](#))

Anmälan som avses i 1 mom. antecknas i registret. Anteckningen ska avföras senast fem år efter att den infördes, om inte den myndighet som har förelagt vitet eller hotet har anmält att huvudförpliktelsen fortfarande gäller.

Enligt 34 § i förvaltningslagen (434/2003) ska en part innan ett ärende avgörs ges tillfälle att framföra sin åsikt om ärendet och avge sin förklaring med anledning av sådana yrkanden och sådan utredning som kan inverka på hur ärendet kommer att avgöras.

Ett ärende får avgöras utan att en part hörs, om

- 1) yrkandet lämnas utan prövning eller omedelbart avslås såsom ogrundat,
- 2) ärendet gäller anställande i tjänstgöringsförhållande eller antagande till frivillig utbildning,
- 3) ärendet gäller beviljande av en sådan förmån som grundar sig på bedömning av sökandens egenskaper,
- 4) hörandet kan äventyra syftet med beslutet eller om det dröjsmål som hörandet medför i behandlingen av ärendet orsakar betydande skada för människors hälsa, den allmänna säkerheten eller miljön,
- 5) ett yrkande som inte rör någon annan part godkänns eller om hörandet av någon annan orsak är uppenbart onödigt.

Enligt 71 § i räddningslagen (379/2011) ska ägaren till ett nybygge i byggnaden eller dess närhet inrätta ett skyddsrum som kan bedömas vara tillräckligt stort för dem som bor, stadigvarande arbetar eller annars uppehåller sig i byggnaden. Skyldigheten att inrätta skyddsrum gäller dock inte en i 176 § i markanvändnings- och bygglagen ([132/1999](#)) avsedd tillfällig byggnad eller en annan byggnad som uppförs för viss tid eller en annan sådan byggnad för vilken byggkostnaderna för ett skyddsrum skulle vara synnerligen höga i förhållande till byggkostnaderna för hela byggnaden.

Skyddsrum ska inrättas för en byggnad eller byggnadsgrupp på samma tomt eller byggnadsplats, om våningsytan är minst 1 200 kvadratmeter och människor bor, arbetar eller annars uppehåller sig stadigvarande i byggnaden eller byggnadsgruppen. För en industri-, produktions- eller samlingsbyggnad eller lagerlokal ska med avvikelse från det som föreskrivs ovan i detta moment inrättas skyddsrum, om byggnadens eller byggnadsgruppens våningsyta är minst 1 500 kvadratmeter. Skyddsrum behöver dock inte inrättas om det på tomten eller byggnadsplatsen eller i ett gemensamt skyddsrum sedan tidigare finns det antal med kraven överensstämmande skyddsplatser som anges i denna lag och de förordningar som utfärdas med stöd av den.

När skyldigheten att inrätta skyddsrum för en nybyggnad bestäms, beaktas inte byggnader som redan finns på samma tomt eller byggnadsplats och som har ett skyddsrum eller byggnader från vilkas partiella slutsyn det har förflutit mer än fem år innan ansökan om bygglov anhängiggörs. ([21.04.2023/754](#))

Enligt 75 § i räddningslagen (379/2011) får den myndighet som beviljar bygglov efter att ha hört räddningsmyndigheten i enskilda fall bevilja befrielse från den lagstadgade skyldigheten att inrätta skyddsrum, om inrättandet av ett skyddsrum medför betydligt högre byggnadskostnader än normalt i förhållande till byggnadskostnaderna för den aktuella byggnaden eller om det stöter på stora tekniska svårigheter att inrätta skyddsrummet.

Den myndighet som beviljar bygglov får efter att ha hört räddningsmyndigheten medge undantag från de tekniska krav på skyddsrum som föreskrivs med stöd av denna lag eller från de krav som ställs i fråga om skyddsrumms storlek och läge, om det finns grundad anledning till undantag och detta inte väsentligt försämrar möjligheterna att få skydd.

Den myndighet som beviljar bygglov får efter att ha hört räddningsmyndigheten bevilja befrielse från skyldigheten att inrätta skyddsrum på ett visst område, om det enligt räddningsmyndighetens bedömning finns tillräckligt med skyddsplatser på området sedan tidigare eller om befolkningsskyddet har tryggats på något annat sätt.

Det föreskrivs i 105 § i räddningslagen att välfärdsområdets räddningsmyndighet eller, om det är fråga om ett ärende som avses i 8 punkten, regionförvaltningsverket eller, om det är fråga om ett ärende som avses i 9 punkten, den myndighet som beviljar bygglov, kan bestämma att det som har gjorts i strid med denna lag eller försumrats ska rättas till inom en viss tid. Ett sådant föreläggande kan meddelas den som: ([21.4.2023/754](#))

Inledande stycket har ändrats genom L [754/2023](#), som träder i kraft 1.1.2025. Den tidigare formen lyder: Välfärdsområdets räddningsmyndighet eller, om det är fråga om ett ärende som avses i 8 punkten, regionförvaltningsverket kan bestämma att det som har gjorts i strid med denna lag eller försumrats ska rättas till inom en viss tid. Ett sådant föreläggande kan meddelas den som ([8.7.2022/616](#))

1) åsidosätter skyldigheten enligt 11 § 1 mom. att märka ut räddningsvägar på lämpligt sätt,

2) åsidosätter skyldigheten enligt 12 § 1 mom. att hålla släcknings-, räddnings- och bekämpningsmateriel, anordningar som underlättar släcknings- och räddningsarbetet, branddetektorer, övriga larmanordningar och anordningar som varnar om överhängande fara, skyltar och belysning som anger utrymningsvägar eller skyddsrummens utrustning och anordningar i funktionsdugligt skick samt underhållna och inspekterade på behörigt sätt,

3) åsidosätter skyldigheten enligt 13 § att sköta underhåll och rengöring av ventilationskanaler eller ventilationsanordningar eller skyldigheten enligt 13 a eller 13 b § att se till att eldstäder och rökkanaler underhålls, att sotning utförs eller att stegar, tillträdesvägar på tak och säkerhetsutrustning hålls i skick,

- 4) åsidosätter skyldigheten enligt 15 § att göra upp räddningsplan,
- 5) åsidosätter skyldigheten enligt 17 § att utrusta en bostad, inkvarteringsutrymmen, en vårdinrättning eller lokaler som hör till service- eller stödboende med brandvarnare eller andra anordningar som så tidigt som möjligt upptäcker en begynnande eldsvåda och varnar om den,
- 6) åsidosätter skyldigheten enligt 19 § att göra en utredning om utrymningssäkerheten och inte lämnar den till räddningsmyndigheten och byggnadstillsynsmyndigheten,
- 7) åsidosätter skyldigheten enligt 20 § att göra upp en genomförandeplan för utrymningssäkerheten inom utsatt tid,
- 8) åsidosätter skyldigheten enligt 48 § att göra upp en extern räddningsplan för ett objekt som orsakar särskild risk, informera om planen eller ordna övningar för att säkerställa att planen fungerar,
- 9) åsidosätter skyldigheten enligt 71 § att inrätta skyddsrum,
- 10) åsidosätter skyldigheten enligt 72 § att iståndsätta skyddsrum i samband med ändringar och reparationer,
- 11) inte iakttar ett föreläggande att avhjälpa brister enligt 81 §,
- 12) inte iakttar eller uppfyller särskilda säkerhetskrav som ställts i enlighet med 82 §,
- 13) motsätter sig att anordningar enligt 108 § som räddningsväsendet behöver placeras i en byggnad eller konstruktion,
- 14) åsidosätter skyldigheten att enligt ett föreläggande som räddningsmyndigheten meddelat med stöd av 109 § skaffa anordningar som säkerställer tillgängligheten i fråga om ett myndighetsnät och en kommunikationstjänst med anknytning till myndighetskommunikation och hålla anordningarna i funktionsdugligt skick, eller
- 15) åsidosätter skyldigheten enligt 22 a–22 c § att ha bekämpningsberedskap för oljeskador eller fartygskemikalieolyckor.

Ett föreläggande som meddelats av en myndighet kan förenas med vite eller med hot om att den åtgärd som inte utförts vidtas på den försumliges bekostnad.

Bestämmelser om vite och hot om tvångsutförande finns i viteslagen ([1113/1990](#)).

Bestämmelser som har tillämpats

Bygglagen (751/2023) 147 §, 152 §, 153 §

Markanvändnings- och bygglagen (132/1999) 125 §, 182 §, 186 §

Viteslagen 4 §, 6 §, 7 §, 8 §, 10 § och 19 §

Förvaltningslagen (434/2003) 34 §
Räddningslagen 71§, 75 §

Bilagor

Bilaga 1 Bygglov 638-2022-218

Bilaga 2 Uppmaning 23.10.2023

Bilaga 3 Lokaltjänsternas bemötande av uppmaningen 23.10.2023

Bilaga 4 Byggnadstillsynens bemötande 3.11.2023

Bilaga 5 Promemoria från Teams-möte 17.11.2023

Bilaga 6 Mötespromemoria 27.8.2024

Bilaga 7 Räddningsverkets utlåtande

Bilaga 8 Brev om hörande 27.3.2024

Rakennusvalvontapäällikkö

Fastighetens ägare åläggs att uppfylla huvudförpliktelsen vid vite i enlighet med 4 §, 6 §, 7 § och 8 § i viteslagen (1113/1990).

Borgå stad

Huvudförpliktelse 1:

Fastighetsägaren ska lämna in en utredning om tidsplanen för inrättandet av ett skyddsrum senast 30.4.2025.

Huvudförpliktelse 2:

Skyddsrummet ska vara inrättat senast 2.6.2027 (bygglovens giltighetstid).

Huvudförpliktelse 1 förenas med vite:

Det föreläggs ett löpande vite där det fasta grundbeloppet uppgår till 20 000 euro samt tilläggsbeloppet till 10 000 euro för varje påbörjad vecka under vilken parten har underlåtit att uppfylla huvudförpliktelsen inom utsatt tid.

Huvudförpliktelse 2 förenas med vite:

Det föreläggs ett vite till ett visst belopp där vitet uppgår till 200 000 euro, om parten har underlåtit att uppfylla huvudförpliktelsen inom utsatt tid.

Sändlista: polisen och Lantmäteriverket för anteckning i fastighetsregistret.

Beslut

Fastighetens ägare åläggs att uppfylla huvudförpliktelsen vid vite i enlighet med 4 §, 6 §, 7 § och 8 § i viteslagen (1113/1990).

Borgå stad

Huvudförpliktelse 1:

Fastighetsägaren ska lämna in en utredning om tidsplanen för inrättandet av ett skyddsrum senast 30.4.2025.

Huvudförpliktelse 2:

Skyddsrummet ska vara inrättat senast 2.6.2027 (bygglovens

giltighetstid).

Huvudförpliktelse 1 förenas med vite:

Det föreläggs ett löpande vite där det fasta grundbeloppet uppgår till 20 000 euro samt tilläggsbeloppet till 10 000 euro för varje påbörjad vecka under vilken parten har underlåtit att uppfylla huvudförpliktelsen inom utsatt tid.

Huvudförpliktelse 2 förenas med vite:

Det föreläggs ett vite till ett visst belopp där vitet uppgår till 200 000 euro, om parten har underlåtit att uppfylla huvudförpliktelsen inom utsatt tid.

Sändlista: polisen och Lantmäteriverket för anteckning i fastighetsregistret.